

روش‌های مختلف دهگانه نگرستن به سازمان‌ها

- سازمان‌ها را از نظر مفهومی به گونه‌های مختلفی تعریف کرده‌اند، برخی از این تعاریف را که بیشتر متداولند، ذیلاً برمی‌شماریم:
- ۱- **پدیده‌های اخلاقی که اهدافی را دنبال می‌کنند:** سازمان‌ها برای تحقق اهدافی به وجود آمده‌اند و رفتار اعضا سازمان می‌تواند به عنوان پیگیری یا تعقیب اهداف تشریح بشود.
 - ۲- **ائتلاف ذی‌نفع‌های قدرتمند:** سازمان‌ها متشکل از گروه‌هایی‌اند که هر کدام منافع شخصی خود را دنبال می‌کنند. این گروه‌ها قدرت خود را جهت تحت تأثیر قرار دادن توزیع منابع در سازمان، به کار می‌گیرند.
 - ۳- **سیستم‌های باز:** سازمان‌ها سیستم‌های تبدیل داده‌ها به ستاده‌هایی‌اند که برای بقا خود به محیطشان متکی‌اند.
 - ۴- **نظام‌های تولیدکننده معناساز:** سازمان‌ها پدیده‌هایی‌اند که به صورت مصنوعی اجرا شده‌اند. اهداف بلندمدت و مقاصدشان به صورت نمادین ایجاد شده و به وسیله مدیریت حصول می‌شود.
 - ۵- **سیستم‌های به هم پیوسته منعطف:** سازمان‌ها از واحدهای نسبتاً مستقل تشکیل شده‌اند که می‌توانند اهدافی مشابه و حتی متضاد را دنبال کنند.
 - ۶- **سیستم‌های سیاسی:** سازمان‌ها مرکب از جناح‌های قدرتمند داخلی‌اند که هر کدام کنترل بر فرایند تصمیم‌گیری را به منظور افزایش منافع خود خواهند و پیگیر آنند.
 - ۷- **ابزار تسلط یا حاکمیت:** سازمان‌ها اعضا خود را در قالب‌های شغلی قرار می‌دهند که این امر آنچه را که آن‌ها می‌توانند انجام دهند و همچنین افرادی را که می‌توانند با آن‌ها در تعامل باشند، محدود می‌کند و مضافاً اینکه سازمان برای آن‌ها رئیس تعیین می‌کند که اختیار صدور دستور دارد.
 - ۸- **واحدهای پردازش اطلاعات:** سازمان‌ها محیط خود را تغییر و تفسیر کرده مورد ارزیابی قرار می‌دهند، فعالیتشان را هماهنگ می‌سازند و به وسیله پردازش اطلاعات به صورت افقی و عمودی از طریق یک سلسله مراتب ساختاری تصمیم‌گیری را تسهیل می‌کنند.
 - ۹- **زندانی‌های روح:** سازمان‌ها از طریق تدوین شرح شغل، ایجاد دوائر، بخش‌ها و تعیین معیارهای رفتاری قابل قبول و غیر قابل قبول، اعضا خود را محدود و مقید می‌سازند. وقتی این محدودیت‌ها پذیرفته شوند، نوعی موانع مصنوعی می‌شوند که انتخاب‌های کارکنان را محدود می‌کنند.
 - ۱۰- **قراردادهای اجتماعی:** سازمان‌ها مرکب از مجموعه‌ای از توافقات غیر مکتوب، بوده که بدان وسیله اعضا در مقابل دریافت حقالزحمه رفتارهای ویژه سازمان را از خود بروز می‌دهند.